

Eiropas harta darbam ar jaunatni vietējā līmenī

Demokrātiskai sabiedrībai ir vajadzīgas jauniešu balsis un aktīva līdzdalība. Lai to panāktu, jauniešiem nepieciešama telpa, kur viņi var noteikt paši savu dienas kārtību. **Telpa, kurā jaunieši tiek stimulēti un atbalstīti, lai pilnveidotu zināšanas un prasmes, veidotu attieksmi un iegūtu vērtības, kas vajadzīgas, lai pilnībā izmantotu savu potenciālu kā indivīdi un pilsoņi. Šī telpa ir darbs ar jaunatni – jaunieši¹ tajā ir galvenās iesaistītās personas, un viņiem vienmēr tādiem jābūt.**

Tādējādi darbs ar jaunatni ir mācīšanās process – ne tikai jauniešiem, bet arī sabiedrībai kopumā. Tas ir ieguldījums, kurā ieguvēji ir visi, un tādā sabiedrībā, kurā ir būtiska iekļaušana un sociālā saliedētība, darbam ar jaunatni ir svarīga loma.

Darba ar jaunatni visaptverošais mērķis ir noteikts daudzos būtiskos Eiropas Savienības un Eiropas Padomes politikas dokumentos ². Tomēr šī harta nav politisks dokuments. Tā pārveido šos dokumentus konkrētās vadlīnijās par to, kas vajadzīgs, lai panāktu un uzturētu kvalitāti darbā ar jaunatni vietējā līmenī.

Ideja par hartu pirmo reizi tika pausta 2. konferencē par darbu ar jaunatni, kura 2015. gadā tika rīkota Briselē. Konferencēs deklarācijā ir teikts, ka "konferences dalībnieki aicina veicināt lielāku informētību par šo vietējā līmeņa atbildību un vienoties ar vietējām un reģionālajām varas iestādēm par Eiropas hartu par darbu ar jaunatni vietējā līmenī." Motivācija bija izveidot kopīgu pamatu darbam ar jaunatni.

Sākot ar šo deklarāciju, 22 Erasmus+ jaunatnes jomas nacionālās aģentūras kopā ar partneriem – tiklu *InterCity Youth* un *POYWE*, Eiropas Jaunatnes forumu, kā arī ES un Eiropas Padomes partnerību uzsāka Erasmus+ stratēģiskās sadarbības projektu "Europe Goes Local"³. Šī harta ir viens no šī projekta galvenajiem rezultātiem. Tā ir izstrādāta Eiropas mēroga apspriežu procesā, iesaistot plašu ieinteresēto personu loku visos līmeņos, ieskaitot valdības, pašvaldības, NVO, jaunatnes organizācijas un padomes, jumta organizācijas u. c.

Tādējādi to radījuši Eiropas jaunatnes darbā iesaistītie, un tā viņiem pieder; tā attiecas uz ikvienu, kas ir iesaistīts darbā ar jaunatni un vēlas to uzlabot, – no politikas veidotājiem līdz jaunatnes darbiniekiem un jauniešiem.

Šīs hartas mērķis ir veicināt darbu ar jaunatni vietējā līmenī tālāku attīstību. Tas tiek panākts, nosakot, kādi principi to vada un kā jāizstrādā dažādi tā aspekti, lai atbilstu šiem principiem.

Tādējādi šī harta veido vienotu Eiropas platformu vajadzīgam dialogam par darbu ar jaunatni. Tas ir brīvas lietošanas metodisks instruments, kas darbojas kā kontrolsaraksts, kuru iesaistītās personas var izmantot un apspriest, kas varētu būt vajadzīgs darba ar jaunatni turpmākai attīstībai, pārliecinošs, ka darbs ar jaunatni tiek īstenots vislabākajā un visefektīvākajā veidā, neatstājot novārtā nevienu no aspektiem vai skatupunktiem. Tādēļ šī harta uzskatāma par vienotu kopumu, kurā dažādi punkti iekļauti loģiskā, ne prioritārā secībā.

Tomēr darbu ar jaunatni raksturo tā dažādība – ne vien praksē, bet arī tajā, kā tas tiek organizēts, pārvaldīts un finansēts. Pat ja lielākā daļa darba ar jaunatni tiek sākota un īstenota vietējā līmenī, par dažādajiem šajā hartā uzskaitītajiem jautājumiem ir atbildīgas dažādu līmeņu iesaistītās puses. Neviena no iesaistītajām pusēm nevar izpildīt visas šīs prasības patstāvīgi vai atteikties no atbildības.

Lai atbalstītu diskusijas par to, kā šo hartu piemērot dažādām vietēja mēroga situācijām, tā tiks papildināta ar interaktīvu tiešsaistes instrumentu komplektu, kas ietver dažādus skatupunktus, skaidrojumus, atsaucē dokumentus un labās prakses piemērus, kuri attiecas uz dažādām sadaļām un punktiem.

¹ Tomēr jaunieši nav viendabīga grupa. Viņiem ir atšķirīga pieredze, intereses un idejas, viņi var būt vai nebūt apvienojušies, un šo un citu atšķirību dēļ viņiem būs dažādas vajadzības.

² Šo dokumentu vidū ir šādi:

- Padomes secinājumi par kvalitatīva darba ar jaunatni ieguldījumu jauniešu attīstībā, labklājībā un sociālajā iekļautībā (2013/C 168/03);
- Programma 2020. gadam, Eiropas Padomes rezolūcija par jaunatnes politiku (CM/Res(2008)23);
- Eiropas Padomes ieteikums par darbu ar jaunatni (CM/Rec(2017)4);
- Jauniešu iespēju veicināšana: jauna ES jaunatnes stratēģija (COM/2018/269 final).

³ Projekts tiek finansēts Erasmus+ programmas starptautiskās sadarbības pasākumu ietvaros.

DARBS AR JAUNATNI IR BALSTĪTS VĒRTĪBĀS, UN TĀ PAMATPRINCIPI IR ŠĀDI:

- ★ tas jābalsta brīvprātīgā līdzdalībā – jaunieši ir aktīvi darbā ar jaunatni pēc savas vēlēšanās, pamatojoties uz savu motivāciju;
- ★ tas jābalsta jauniešu vajadzībās, interesēs, idejās un pieredzē, kā to uztver viņi paši, tādējādi sniedzot pievienoto vērtību un/vai prieku dzīvē;
- ★ tas jāveido, jāorganizē, jāplāno, jāsagatavo, jāīsteno un jāizvērtē pašiem jauniešiem vai kopā ar jauniešiem;
- ★ tam jāveicina jauniešu personīgā un sociālā attīstība ar neformālās un ikdienējās mācīšanās pasākumu starpniecību;
- ★ tam jāveicina jauniešu pašnoteikšanās, autonomija un tiesību pieejamība;
- ★ tajā jāizmanto holistiska pieeja jauniešiem un jāpieņem jaunieši tādi, kādi viņi ir šajā dzīves posmā, kā spējīgi indivīdi un primārie resursi gan jauniešu pašu dzīvē, gan sabiedrībā kopumā;
- ★ tam jāveicina kritiskā domāšana un radošums, kā arī cilvēktiesības, demokrātiskās vērtības un pilsoniskā aktivitāte;
- ★ tam jābūt aktīvi iekļaujošam un jāsniedz vienlīdzīgas iespējas visiem jauniešiem.

★ ir izstrādāta:

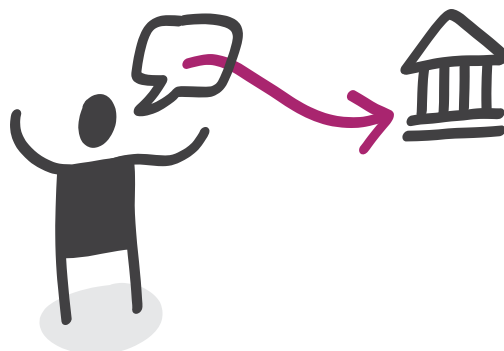
- iepriekš minēto pamatprincipu ietvaros un saskaņā ar tiem;
- sadarbībā ar visām attiecīgajām ieinteresētajām pusēm, ieskaitot jauniešus, kuriem ir skaidri noteiktas lomas un pilnvaras un kuri ir iesaistīti visos šī procesa posmos;
- pamatojoties uz atbilstošām un aktuālām zināšanām par jauniešu vajadzībām, tiesībām un interesēm, kā arī jauniem pētījumiem un dažādajiem darba ar jaunatni veidiem un metodēm, ko var izmantot, lai izpildītu mērķus un uzdevumus;

★ ir pamatota ar skaidriem un izmērāmiem kvalitatīviem un kvantitatīviem rādītājiem par to, kas jāpanāk attiecībā uz jauniešu līdzdalību, ietekmi un mācīšanos;

★ piešķir mērķiem atbilstošus resursus;

★ ietver skaidrus un politiski apstiprinātus vietēja mēroga mērķus un uzdevumus, ievērojot vietējo nevalstisko organizāciju autonomiju;

★ ir ar skaidri noteiktu pozīciju, kas attiecas uz un ir saistīta ar plašāku jaunatnes politiku visos līmeņos — no vietējā līdz Eiropas līmenim.

- ★ jātiek noteiktai dialogā starp visām attiecīgajām ieinteresētajām pusēm;
- ★ tās mērķi un uzdevumi jāpārvērš saskaņotās stratēģijās un plānos;
- ★ tajā jānosaka un jāizveido kvalitatīva darba ar jaunatni īstenošanai vajadzīgie priekšnosacījumi un darba procesi;
- ★ tajā nemitīgi jāveic informācijas apmaiņa par plāniem un darbībām ar citām vietējā, valsts un Eiropas līmeņa iesaistītajām pusēm, kas darbojas jaunatnes jomā, un aktīvi jāiesaistās gan starpsektoru, gan sektoru iekšējā sadarbībā;
- ★ tajā jāsniedz jauniešiem konsultācijas un piekļuve plašam pielāgotas informācijas klāstam par viņu tiesībām, kā arī iespējām piedalīties dažādās vietējās, valsts un starptautiskās aktivitātēs;
- ★ jāatbalsta jaunieši un jāstimulē:
 - tikties, pārvarot visu veidu šķēršļus un robežas, lai socializētos, apmainītos ar pieredzi un idejām, lai apvienotos, mācītos cits no cita un rīkotos;
 - būt par aktīviem pilsoņiem un izmantot ietekmi sabiedrībā,
 - tostarp piedalīties politisku lēmumu pieņemšanā;
 - būt atvērtiem pret pasauli un aktīvi iesaistīties reģionālā, valsts, Eiropas un starptautiskā mobilitātē un sadarbībā;
- ★ tajā kopā ar jauniešiem jāformulē mācību mērķi, ko viņi uztver kā atbilstošus savai personīgajai un sociālajai attīstībai;
- ★ tajā jādokumentē un jāpadara redzami jauniešu neformālo un ikdienējo mācību rezultāti, t. i., zināšanas, prasmes, attieksme un vērtības, kas gūtas darba ar jaunatni rezultātā, un jāatbalsta gūtās kompetences atzīšana;
- ★ tai jānodrošina jaunatnes darbinieki ar informāciju, izglītību, apmācību un atbalstu, kas ir atbilstošs un pielāgots vietējām vajadzībām, un jāveicina un jāatbalsta nepārtraukta kompetences pilnveide.

- ★ jārīkojas saskaņā ar skaidriem ētiskiem principiem, kas balstīti iepriekš minētajos pamatprincipos, ANO Cilvēktiesību deklarācijā, ANO Bērnu tiesību deklarācijā un Eiropas Cilvēktiesību konvencijā;
- ★ jārīkojas saskaņā ar vēlmi atbalstīt jauniešus viņu personīgajā un sociālajā attīstībā;
- ★ jārada iespējas veicinoša un uzticama vide, kas ir aktīvi iekļaujoša, iespēcinoša un sociāli iesaistoša, radoša un droša, jautra un nopietna, rotaļīga un plānota;
- ★ jāskatās vajadzība un jāmeklē veidi, kā:
 - iesaistīt jauniešus visos darba ar jaunatni procesa posmos;
 - atbalstīt jauniešus pašorganizēšanās ceļā;
- ★ jāpieņem kompetencei, proti, zināšanām, prasmēm, iemaņām, attieksmei un vērtībām, kas vajadzīgas darba ar jaunatni īstenošanai saskaņā ar šajā hartā aprakstītajiem principiem un darbībām;
- ★ jāraugās uz darbu ar jaunatni kā uz savstarpēju mācīšanās procesu un jāskatās nemitīgas kompetences pilnveides vajadzība;
- ★ jābūt informētiem par jaunatnes darbinieku lomu un misiju un jāspēj tās formulēt, un nav jānododas mērķiem un darbībām ārpus šo pamatprincipu jomas;
- ★ nemitīgi un kritiski jāizvērtē, kā viņu rīcība, vietējie mērķi, metodes un darbību organizēšanas veidi atbilst šiem pamatprincipiem.

- ★ skaidra un visaptveroša rezultātu, priekšnosacījumu un darba procesu dokumentācijas un kontroles sistēma attiecībā pret mērāmiem rādītājiem un mērķiem;
- ★ regulāra un aktuāla vietējās situācijas un vajadzību analīze;
- ★ skaidras procedūras nepārtrauktas rezultātu analīzes un izvērtēšanas veikšanai, parādot, kā tie saistīti ar priekšnosacījumiem, darba procesiem un darbībām un tālākas attīstības vajadzību;
- ★ skaidras procedūras nemitīgai informācijas aktualizācijai par jauniem valsts un starptautiskiem pētījumiem, tendencēm un metodēm jaunatnes un darba ar jaunatni jomā;
- ★ visu ieinteresēto pušu kopīgas pūles sadarboties kvalitatīvas attīstības un jauninājumu pārņemšanas ziņā;
- ★ jaunatnes darbinieku nemitīga kompetences attīstīšana, pamatojoties uz skaidru kompetences sistēmu un vietējo rezultātu, vajadzību, stipro un vājo pušu analīzi.

NACIONĀLIE PARTNERI

www.oead.at

www.erasmusplus-jeunesse.fr

www.leargas.ie

www.iuventa.sk

www.jint.be

www.jugendfuereuropa.de

www.jaunatne.gov.lv

www.movit.si

www.mobilnost.hr

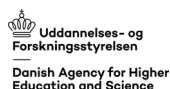
erasmus-plus.gr

www.aha.li

www.anpcdefp.ro

www.ufm.dk

www.tka.hu

www.jtba.lt

www.mucf.se

www.agenziagiovani.it

www.rannis.is

www.erasmusplus.nl

www.oph.fi/fi/eun-nuoriso-ohjelmat

www.juventude.pt

www.dzs.cz

www.movetia.ch

www.aktivungdom.eu

erasmusplus.rs

europanoored.eu

STARPTAUTISKIE PARTNERI

pjp-eu.coe.int

www.youthforum.org

www.youthforum.org

intercityyouth.eu

www.poywe.org

www.salto-youth.net/rc/eeca/

www.salto-youth.net/see

“DARBS AR JAUNATNI IR
BALSTĪTS VĒRTĪBĀS UN
VEICINA JAUNIEŠU TIESĪBAS.”

